



امری مهم‌تر از پرورش اندیشه نسل‌های آینده نیست

زهره حسینی، رئیس واحد پژوهش «فلسفه و کودک» بنیاد حکمت اسلامی صدرا، معتقد است در این جهان چیزی بزرگتر و مهم‌تر از پرورش اندیشه در نسل‌های آینده نیست.

زهره حسینی، رئیس واحد پژوهش «فلسفه و کودک» بنیاد حکمت اسلامی صدرا، معتقد است در این جهان چیزی بزرگتر و مهم‌تر از پرورش اندیشه در نسل‌های آینده نیست.

به گزارش خبرگزاری مهر، زهره حسینی، رئیس واحد پژوهش «فلسفه و کودک» بنیاد حکمت اسلامی صدرا، درباره اهمیت و ضرورت فلسفه برای کودکان، گفت: در ابتدا تشکر می‌کنم از شما و سایت پر بار و مفید طلیعه که انشاءالله طلیعه نور و امید در کشور اسلامی ما باشد و خرسندم که درباره موضوع مهم کودکان یعنی «پرورش تفکر» تحقیق می‌نمایید امیدوارم که بتوانم جوابگوی پرسش‌های جنابعالی باشم. فلسفه و کودک مقوله بسیار مهمی است چرا که با تفکر و اندیشیدن و ذهن کودک سروکار دارد. اندیشه چراغی است که راه زندگی را روشن می‌کند و اندیشیدن تمرین و ممارست می‌خواهد. فلسفه و کودک فضایی را در اطراف کودک فراهم می‌کند که اندیشیدن را صحیح و منطقی تمرین کند از این نظر دارای جایگاه خاصی است.

وی ادامه داد: اگر اندیشیدن منطقی در کودک به صورت عادت در بیاید و ملکه ذهن او شود در سالهای بزرگسالی می‌تواند به راحتی با اندیشیدن راه خطا و صواب را از یکدیگر تشخیص دهد. در این جهان بزرگ چیزی بزرگتر و مهم‌تر از پرورش اندیشه در نسل‌های آینده نیست و یکی از راههای این امر مهم توجه و اجرای «فلسفه و کودک» در مدارس است.

حسینی با اشاره به این موضوع که موافق فلسفه کودک وارداتی نیست، افزود: ما به کرات و در مصاحبه‌های قبلی گفته‌ایم که با اجرایی شدن فلسفه و کودکان در ایران به صورت کاملاً وارداتی موافق نبوده و نیستیم. فلسفه و کودکان ایده خوبی است و همانطور که در قرآن مجید به ما سفارش شده است همه سخنان را می‌شنویم و بهترین‌ها را برمی‌گزینیم. چه ایرادی دارد که یک ایده و فکر که در غرب تولید شده به دست ما ایرانی‌سازی شود، بومی شود، تغییراتی بکند و هنگامی که مطابق با معیارهای آموزشی و پرورشی اسلامی شد اجرا شود.

وی تصریح کرد: در اینجا دو نکته اهمیت اساسی دارد: یکی روش و دیگر محتوا. هرچند در وهله نخست می‌توان چارچوب فلسفه و کودک را از غرب اتخاذ کرد، ولی مهم محتوایی است که داخل این ظرف ریخته می‌شود که تا چه اندازه برای کودکان ایرانی با فرهنگ اسلامی قابل هضم و قابل فهم باشد. البته، زمانی که محتوا تغییر می‌کند، چارچوب و روش نیز تغییر می‌کند؛ اهداف و ساختار نیز تغییر می‌کند و این امر در مراحل بعدی امکان وقوع دارد. دیدگاه ما این است که در حوزه فلسفه و کودک طرحی نو باید در انداخت که از نسخه غربی آن نیرومندتر و پیشروتر باشد و با فرهنگ و فلسفه ایرانی - اسلامی نیز سازوار باشد.

رئیس واحد پژوهش «فلسفه و کودک» بنیاد حکمت اسلامی صدرا، با اشاره به این موضوع که به اعتقاد ما نیازی نیست تا مفاهیم فلسفی اسلامی در سن و سال پایین به کودک آموزش داده شود، اذعان کرد: کودک در بزرگسالی در صورت تمایل در این زمینه ادامه تحصیل خواهد داد آنچه که در تربیت کودک مهم است فلسفیدن و اندیشیدن و نحوه اندیشه کردن است. کودک باید تفکر کردن را یاد بگیرد و به صورت عادت خوب برای وی تثبیت شود نیازی نیست تا مفاهیم فلسفه اسلامی را یاد بگیرد عصاره و خلاصه فلسفه، تفکر کردن است در برابر سفسطه کردن. باید کودک آموزش ببیند که چگونه با استفاده از ابزارهای منطقی اندیشه کند، به معیارها توجه کند، با توجه به معیارها چگونه قضاوت کند و چگونه بتواند با تفکر مشکلات خود را حل کند. با اینهمه، در زمان کاربرد این برنامه در عمل نیز می‌توان از بصیرت های فیلسوفان اسلامی بهره برد، چنانکه در برنامه فلسفه برای کودکان نیز اشاره‌ها و ارجاع‌هایی به لاک، هیوم و دکارت هست در برنامه فلسفه و کودک نیز می‌شود از روش‌ها و اندیشه‌های فارابی، ابن‌سینا و صدرا بهره برد.

حسینی اظهار کرد: برای ساده‌سازی مفاهیم فلسفی به کودکان در مراکز گوناگون تلاش‌هایی شده است به طور مثال آقای دکتر مهدی پرویزی زحماتی درباره ساده‌سازی و آموزش مفاهیم حکمت متعالیه به کودکان کشیده‌اند ولی این مبحث جدای از «فلسفه و کودک» است و ارتباطی با کار ما ندارد ولی در جای خود با ارزش و مفید خواهد بود. در این زمینه بهتر است از ابزارها و روش‌هایی که با ذهن کودکان بیشتر سازواری دارد همچون، نقاشی، داستان، فیلم، انیمیشن و مانند اینها استفاده کرد.

وی با اشاره به این موضوع که کودک از چه سنی مستعد پرورش تفکر است، تصریح کرد: از زمانی که کودک محیط اطراف خود

را می‌شناسد خصوصاً از سه سالگی به بعد که اجتماعی شدن و زبان‌آموزی در وی تقویت می‌گردد مستعد پرورش تفکر است ولی ابزار هر دوره متفاوت است. در این سن بیشتر بازی می‌تواند رشد فکری را برای کودک فراهم کند بازی‌هایی که متناسب با سن کودک باشد.

حسینی افزود: در دوره دبستان که اولین دوره رسمی آموزشی است کودک باید آداب و روش مباحثه منطقی را بیاموزد یعنی بیاموزد که چگونه در یک جمع دوستانه با دیگران تعامل و بحث داشته باشد بیندیشد و افکار خود را اظهار نماید و درباره سایر اندیشه‌ها تأمل و داوری کند. به اعتقاد ما در دوران سه سال اول دبیرستان می‌توان در این مباحثات از مفاهیم اخلاقی به عنوان ابزار بحث استفاده کرد و در سال‌های پایانی دبیرستان درباره مفاهیم فلسفی به مباحثه نشست. در این جلسات اندیشه کردن و تعمق در اندیشه‌ها مورد تأکید است. این برنامه می‌تواند در دانشگاه‌ها هم ادامه داشته باشد، علاوه بر این، در زندگی عادی و هر روزی افراد نیز اثرگذار باشد و مفید فایده واقع شود.

به گفته رئیس واحد پژوهش «فلسفه و کودک» بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ما امروزه شاهد هستیم که در برخی کشورها پرورش تفکر و فلسفه‌ورزی به مهدکودک‌ها و حتی زندان‌ها و خانه سالمندان نیز کشیده شده است.

حسینی در پایان صحبت‌هایش گفت: نظام آموزشی در جهان در حال دگرگونی است و خواه ناخواه امواجش به کشور ما خواهد رسید و تا اندازه‌ای هم رسیده است در بعضی از دروس شاهد تفکر محوری و تفکرگرایی هستیم ولی ناکافی است. معلمان ما باید آموزش‌های خاص را بگذارند و خانواده‌ها مجاب شوند و یک حرکت بزرگ ملی در این زمینه صورت پذیرد. بسیاری از مدارس به صورت مقطعی و پایلوت دست به حرکاتی زده‌اند ولی باید سیستم آموزشی کشور متحول شود و اندیشیدن پایه اصلی کلیه دروس باشد نه حفظ کردن مطالب، قدرت تحلیل در دانش‌آموزان باید افزایش یابد و برنامه «فلسفه و کودک» می‌تواند کمک مهمی باشد. ما نیز امیدواریم تحولات عمیق‌تری صورت بگیرد و انوار تفکرورزی در همه جای آموزش و پرورش کشور مشاهده گردد.

منبع: سایت خبری تحلیلی طلعه